

SKUPNI UKREP SVETA 2008/230/SZVP

z dne 17. marca 2008

o podpori dejavnostim EU za spodbujanje nadzora nad izvozom orožja in uveljavljanje načel in meril iz Kodeksa ravnanja EU pri izvozu orožja v tretjih državah

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti člena 14 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Svet je 26. junija 1997 sprejel program EU za preprečevanje in zatiranje nedovoljene trgovine s konvencionalnim orožjem, s čimer so se EU in države članice zavezale, da bodo skupaj ukrepale ter pomagale drugim državam pri preprečevanju in zatiranju nedovoljene trgovine z orožjem.
- (2) Svet je 8. junija 1998 sprejel Kodeks ravnanja Evropske unije pri izvozu orožja, ki določa osem meril za izvoz konvencionalnega orožja, uvaja mehanizem za obveščanje in posvetovanje o zavrnitvah ter opisuje postopek za zagotovitev preglednosti, ki predvideva objavo letnih poročil EU o izvozu orožja. Od sprejetja kodeksa se je znatno povečala usklajenost nacionalnih politik nadzora nad izvozom orožja, načela in merila iz kodeksa pa je uradno prevzelo več tretjih držav.
- (3) V operativni določbi 11 Kodeksa ravnanja Evropske unije pri izvozu orožja je zapisano, da si bodo države članice po najboljših močeh prizadevale, da bi druge države izvoznice orožja sprejele načela kodeksa.
- (4) V evropski varnostni strategiji, ki so jo predsedniki držav in vlad sprejeli 12. decembra 2003, je navedenih pet glavnih problemov, s katerimi se EU spopada v obdobju po koncu hladne vojne: terorizem, širjenje orožja za množično uničevanje, regionalni konflikti, odpovedovanje držav in organizirani kriminal. Pri štirih od teh petih problemov so posledice nenadzorovanega prometa s konvencionalnim orožjem osrednjega pomena. Nenadzorovan promet z orožjem resnično prispeva k stopnjevanju terorizma in organiziranega kriminala ter je poglaviti dejavnik pri nastanku in širjenju konfliktov ter razpadu državnih struktur. V strategiji je poudarjen tudi pomen nadzora nad izvozom orožja za zaježitev njegovega širjenja.
- (5) Cilj mednarodnega instrumenta, ki bi državam omogočil pravočasno in zanesljivo prepoznavanje in izsleditev nedovoljenega osebnega in lahkega orožja, ki ga je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela 8. decembra 2005, je večja učinkovitost in dopolnitev veljavnih

dvostranskih, regionalnih in mednarodnih sporazumov, da bi preprečili, zatrli in odpravili vse oblike nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem.

- (6) V strategiji EU za boj proti nedovoljenemu kopičenju osebnega in lahkega orožja in pripadajočega streliva ter trgovini z njim, ki jo je Evropski svet sprejel na zasedanju 15. in 16. decembra 2005, je določeno, da bi se morala EU na regionalni in mednarodni ravni zavzeti za strožji nadzor nad izvozom in za spodbujanje uveljavljanje meril iz kodeksa ravnanja pri izvozu orožja, med drugim tako, da bi tretjim državam pomagala pri oblikovanju nacionalne zakonodaje na tem področju in spodbujala ukrepe za večjo preglednost.
- (7) Generalna skupščina Združenih narodov je 6. decembra 2006 sprejela resolucijo 61/89 z naslovom „Za sporazum o trgovini z orožjem: določitev skupnih mednarodnih standardov za uvoz, izvoz in prevoz konvencionalnega orožja“, ki so jo podprle vse države članice Evropske unije; Svet je decembra 2006 ter junija in decembra 2007 sprejel sklepe, v katerih poudarja, da morajo biti EU in države članice dejavne ter sodelovati z drugimi državami in regionalnimi organizacijami v procesu, ki poteka pod okriljem Združenih narodov, da bi določili skupne mednarodne standarde za uvoz, izvoz in prevoz konvencionalnega orožja, kar bi bil velik premik v boju proti nezaželenemu in neodgovornemu širjenju konvencionalnega orožja, ki ogroža mir, varnost, razvoj in dosledno spoštovanje človekovih pravic.
- (8) V akcijskih načrtih, o katerih so se dogovorile EU in partnerske države v okviru evropske sosedске politike, je izrecno omenjen bodisi Kodeks ravnanja EU pri izvozu orožja bodisi razvoj učinkovitih nacionalnih mehanizmov za nadzor nad izvozom –

SPREJEL NASLEDNJI SKUPNI UKREP:

Člen 1

1. Zaradi praktičnega izvajanja:

— evropske varnostne strategije,

— strategije EU za boj proti nedovoljenemu kopičenju osebnega in lahkega orožja ter pripadajočega streliva in trgovini z njim,

- operativne določbe 11 iz evropskega kodeksa ravnanja pri izvozu orožja,
- programa EU za preprečevanje in zatiranje nedovoljene trgovine s konvencionalnim orožjem,
- mednarodnega instrumenta, ki bi državam omogočil pravočasno in zanesljivo prepoznavanje in izsleditev nedovoljenega osebnega in lahkega orožja,
- akcijskih načrtov v okviru evropske sosedске politike in sklepov Sveta o mednarodnem sporazumu o trgovini z orožjem

Evropska unija podpira dejavnosti za doseg naslednjih ciljev:

- (a) uveljaviti merila in načela iz Kodeksa ravnanja EU pri izvozu orožja v tretjih državah,
- (b) pomagati tretjim državam pri pripravi in izvajanju zakonodaje, ki bo omogočila učinkovit nadzor nad izvozom orožja,
- (c) pomagati državam pri usposabljanju uradnikov, pristojnih za izdajanje izvoznih dovoljenj, da bi zagotovili ustrezno izvajanje in uveljavljanje nadzora nad izvozom orožja,
- (d) pomagati državam pri pripravi nacionalnih poročil o izvozu orožja in uveljavljanju drugih oblik spremljanja, da bi zagotovili večjo preglednost in odgovornost pri izvozu orožja,
- (e) spodbuditi tretje države, da bi podprle proces pod okriljem Združenih narodov za sprejetje pravno zavezujoče mednarodne pogodbe o določitvi skupnih standardov za svetovno trgovino s konvencionalnim orožjem, in jih podpirati, tako da bi bile te države sposobne spoštovati take skupne standarde.

2. Projekti za doseganje ciljev, kakor so opredeljeni v odstavku 1, so podrobneje opisani v Prilogi.

Člen 2

1. Za izvajanje tega skupnega ukrepa je odgovorno predsedstvo, ki mu pomaga generalni sekretar Sveta/Visoki predstavnik

za skupno zunanjo in varnostno politiko (GS/VP). Komisija pri tem v celoti sodeluje.

2. Tehnična izvedba ukrepov iz člena 1(2) se zaupa:

- Centru za evropsko prihodnost, ki deluje pod okriljem Ministrstva Republike Slovenije za zunanje zadeve, v zvezi s projekti za Zahodni Balkan in Turčijo,
- Ministrstvu Francoske republike za zunanje in evropske zadeve v zvezi s projekti za severnoafriške in sredozemske države,

- Ministrstvu Češke republike za zunanje zadeve v zvezi s projekti za države Zahodnega Balkana in Ukrajino,

- Nacionalnemu inšpektoratu za strateške proizvode, ki deluje pod okriljem Ministrstva Kraljevine Švedske za zunanje zadeve v zvezi s projekti za Armenijo, Azerbajdžan, Belorusijo, Gruzijo in Moldavijo.

3. Predsedstvo, GS/VP in Komisija se v skladu s svojimi pristojnostmi redno obveščajo o izvajanju tega skupnega ukrepa.

Člen 3

1. Okvirni finančni znesek za izvajanje projektov iz člena 1(2) znaša 500 500 EUR in se financira iz splošnega proračuna Evropske unije.

2. Odhodki, ki se financirajo iz sredstev iz odstavka 1, se upravljajo v skladu s postopki in pravili Evropske skupnosti, ki veljajo za splošni proračun Evropske unije. Odhodki, vključno s posrednimi stroški, so upravičeni od datuma začetka veljavnosti tega skupnega ukrepa.

3. Komisija nadzira pravilno uporabo prispevka EU iz odstavka 1. V ta namen bo z izvajalci iz člena 2 sklenila finančne sporazume o pogojih za uporabo prispevka EU. V teh finančnih sporazumih se določi, da morajo izvajalci zagotoviti vidnost prispevka EU, ki ustreza njegovemu obsegu.

Člen 4

Predsedstvo, ki mu pomaga GS/VP, poroča Svetu o izvajanju tega skupnega ukrepa. Svet na podlagi teh poročil pripravi oceno. Komisija pri tem v celoti sodeluje in zagotavlja podatke o finančnem izvajanju projektov iz člena 3(3).

Člen 5

Ta skupni ukrep začne veljati z dnem sprejetja.

Veljati preneha 17. marca 2010.

Člen 6

Ta skupni ukrep se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 17. marca 2008

Za Svet
Predsednik
I. JARC

PRILOGA

Podpora dejavnostim EU za spodbujanje nadzora nad izvozom orožja in uveljavljanje načel in meril iz Kodeksa ravnanja EU pri izvozu orožja v tretjih državah**I. Cilji**

Splošni cilji tega skupnega ukrepa so:

- (a) uveljaviti merila in načela iz Kodeksa ravnanja EU pri izvozu orožja v tretjih državah,
- (b) pomagati tretjim državam pri pripravi in izvajanju zakonodaje, ki bo omogočila učinkovit nadzor nad izvozom orožja,
- (c) pomagati državam pri usposabljanju uradnikov, pristojnih za izdajanje izvoznih dovoljenj, da bi zagotovili ustrezno izvajanje in uveljavljanje nadzora nad izvozom orožja,
- (d) pomagati državam pri pripravi nacionalnih poročil o izvozu orožja in uveljavljanju drugih oblik spremljanja, da bi zagotovili večjo preglednost in odgovornost pri izvozu orožja,
- (e) spodbuditi tretje države, da bi podprle proces pod okriljem Združenih narodov za sprejetje pravno zavezujoče mednarodne pogodbe o določitvi skupnih standardov za svetovno trgovino s konvencionalnim orožjem, in jih podpirati, tako da bi bile te države sposobne spoštovati take skupne standarde.

II. Projekti

Namen:

zagotoviti tehnično pomoč zainteresiranim tretjim državam, ki so pokazale pripravljenost, da izboljšajo svoje standarde in prakso pri nadzoru nad izvozom vojaške opreme in jih uskladijo s tistimi, ki so jih sprejele in ki jih uporabljajo države članice Evropske unije ter so določeni v Kodeksu ravnanja EU pri izvozu orožja in priloženih navodilih za uporabo.

Opis in ocena stroškov:

- (i) Seminarji za skupine držav

Projekt obsega štiri dvodnevne seminarje, na katere bodo povabljeni državni uradniki in uradniki, pristojni za izdajanje izvoznih dovoljenj, iz izbrane skupine držav. Seminarji naj bi potekali v eni od ciljnih držav, usposabljanje na ustreznih področjih pa bodo vodili strokovnjaki iz državnih uprav držav članic EU, generalnega sekretariata Sveta EU oziroma zasebnega sektorja (vključno z NVO).

- (ii) Seminarji za posamezne države

Projekt obsega dva dvodnevna seminarja za posamezne ciljne države, na katere bodo povabljeni državni uradniki in uradniki, pristojni za izdajanje izvoznih dovoljenj, iz izbrane države. Seminarji naj bi potekali v ciljni državi, usposabljanje na ustreznih področjih pa bodo vodili strokovnjaki iz državnih uprav držav članic EU, generalnega sekretariata Sveta EU oziroma zasebnega sektorja (vključno z NVO).

III. Trajanje

Projekt naj bi bil predvidoma izveden v 24 mesecih.

IV. Upravičene države

Skupine upravičenih držav:

- (i) države Zahodnega Balkana (2 dvodnevna seminarja, eden v prvem polletju 2008, drugi v prvem polletju 2009)

— Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Hrvaška, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Srbija;

(ii) severnoafriške države, ki v okviru evropske sosedske politike sodelujejo v evro-sredozemskem partnerstvu (en dvodnevni seminar v drugem polletju 2008):

— Alžirija, Egipt, Libija, Maroko in Tunizija;

(iii) vzhodnoevropske in kavkaške partnerske države, ki sodelujejo v evropski sosedski politiki (en dvodnevni seminar v drugem polletju 2009):

— Armenija, Azerbajdžan, Belorusija, Gruzija in Moldavija.

Posamezne upravičene države (en dvodnevni seminar v prvem polletju 2008 in eden v prvem polletju 2009):

— Turčija, Ukrajina

(Če se katera od navedenih držav ne bi želela udeležiti seminarja, se izmed naslednjih partnerskih držav, ki sodelujejo v evropski sosedski politiki, izbere ⁽¹⁾ druge države: Izrael, Jordanija, Libanon, Palestinska oblast, Sirija.)

V. **Financiranje**

Projekti se v celoti financirajo s tem skupnim ukrepom.

Ocena vseh potrebnih finančnih sredstev: skupni znesek za projekt, opisan v tem skupnem ukrepu, je 500 500 EUR

⁽¹⁾ O tem na predlog predsedstva, ki mu pomaga GS/VP, odločijo pristojni organi odločanja na Svetu. Komisija pri tem v celoti sodeluje.